

JAROSLAV DURYCH

(1886 – 1962)

VĚDECKÁ KNIHOVNA
UNIVERZITY J. E. PURKYNĚ
V ÚSTÍ NAD LABEM

128. výročí narození

Dne **2. prosince 1886** se narodil český prozaik, básník, dramatik, esejista, publicista, také teolog a vojenský lékař, **Jaroslav Durych**.

Pocházel z Hradce Králové, jeho otec byl regionální žurnalista a spisovatel; z katolicky orientovaného rodu Durychů pocházel i obrozenský slavista **Václav Fortunát Durych**. Velmi brzo osiřel, vyrůstal u babičky, která jej dala na studia s podmínkou, že se stane knězem. Jako **chovanec arcibiskupského konviktu** studoval gymnázium v Hradci Králové, ze semináře byl však **roku 1905 vyloučen** za čtení zakázané literatury. Maturoval na gymnáziu v Příbrami (1906), poté vystudoval na vojenské stipendium **lékařskou fakultu v Praze** (doktorát 1913). Jako vojenský lékař sloužil na různých místech; během 1. světové války **na italské a haličské frontě**. Po válce provozoval soukromou praxi v Přerově, brzy se však vrátil do vojenské služby, působil v Užhorodě, Praze nebo Olomouci. Dosáhl hodnosti plukovníka čs. armády. Podnikl několik cest do ciziny (1925 Německo, 1928 Španělsko, 1932 Itálie), při kterých shromažďoval podklady ke svým prózám. Během 2. světové války se odmíchl, po roce 1948 **žil až do své smrti v izolaci**. Zemřel oficiální kulturní obcí téměř nepovšimnut.

Spolu s J. Demlem a J. Zahradníčkem byl nejvýznamnějším českým **autorem katolické orientace**. Debutoval poezií a baladickými básněmi, **jeho největší význam však tkví v próze**. Píše symbolicky pojaté milostné příběhy s dominantní postavou žen vnímaných pod vlivem mariánského kultu, ale také rozsáhlé **historické románové fresky**. Navázal na směry konce 19. století, byl ovlivněn expresionismem, novoklasicismem a náboženskou mystickou literaturou. Na základě rozsáhlého studia třicetileté války vznikla "větší valdštejnská trilogie" **Bloudění (1929)** i "menší trilogie" **Rekviem (1930)**. V barokní látce pokračoval ve fresce **Masopust (1938)**, také ve svém nejrozsáhlejším prozaickém díle, čtyřdílné historické epopeji **Služebníci neužiteční**. Součástí Durychova díla jsou i knihy vzpomínek, fejetonů z cest, esejů

o umění i obecných a náboženských úvah, dokumentujících jeho vyhraněný myšlenkový postoj.

V NAŠÍ KNIHOVNĚ JE MOŽNÉ SI VYPŮJČIT:

Václav Durych: Jaroslav Durych: život, ohlasy, soupis díla a literatury o něm.

Karel Komárek: Básnický jazyk Jaroslava Durycha.

Jaroslav Durych: Bloudění; Boží duha; Básně: Balady, Panenky, Žebrácké písně; Duše a hvězda; Eseje o umění; Masopust; Píseň o růži; Rekviem; Sedmikráska a další.

